

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/440/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113201028
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2113201028.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci žalobcov: 1/ R. V., nar. XX.XX.XXXX, X. XXX, t.č. F. XXX, X., 2/ U. V., nar. XX.XX.XXXX, B. XXX, V., okres Teplice, Česká republika, 3/ L. X., nar. XX.XX.XXXX, X. XXX, X., 4/ K. B., nar. XX.XX.XXXX, F. X, Z., t.č. N. XX, Z., všetci zastúpení advokátom: Mgr. Ľudovít Paulovič, M. Rázusa 19, Lučenec, proti žalovanému: P. X., nar. XX.XX.XXXX, N. XXXX/X, Z., zastúpený advokátkou: JUDr. E. P., Z. X, Z., o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č.k. 13C/9/2013 zo dňa 21. januára 2015, vo vyhovujúcich častiach, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch I., II., III., IV. vo vyhovujúcich častiach a vo výroku VI. o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e.**

Žalobcom 1 - 4 sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 sumu 6.000,- eur, výrokom II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 sumu 4.000,- eur, výrokom III. žalobkyni 3 sumu 6.000,- eur, výrokom IV. žalobkyni 4 sumu 8.000,- eur, výrokom V. vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a výrokom VI. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1 - 4 náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 2.900,75 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám právneho zástupcu žalobcov.

Svoje rozhodnutie odôvodnil prvostupňový súd po citácii § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 26.06.2011 a vecne tým, že dospel súd k záveru, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zaviniel žalovaný došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov 1 až 4, detí alebohej I. V. tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, do ich práva udržiavať a rozvíjať vzťah so svojou matkou, pričom následky protiprávneho zásahu žalovaného sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V dôsledku tragickej smrti matky žalobcov 1 až 4 následkom dopravnej nehody, došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovanej matky, čím sú žalobcovia do budúca ochudobnení o rodinný život s ňou, utrpeli citovú stratu, keď deti - žalobcovia 1 až 4 stratili blízkosť svojej matky, lásku a radosť s ňou prežívanú. Zároveň utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti svojej matky. Z výpovedí žalobcov 1 až 4 ako aj svedkov vyplýva, že žalobcovia, deti alebohej I. V. so svojou matkou udržiavali rodinný vzťah založený na silných citových väzbách. So svojou matkou pravidelne komunikovali, radili sa s ňou, pomáhali si, ich matka bola tmelom rodiny, ktorý pomáhal udržiavať aj vzájomné vzťahy medzi súrodencami. V konaní bolo preukázané, že s nebohú žila v čase jej smrti v spoločnej domácnosti žalobkyňa 4 a že žalobkyne 1 a 3 nebohú pravidelne navštevovali ako aj ona ich,

a to minimálne každý týždeň. Pokiaľ ide o žalobcu 2, tento žije v Českej republike, preto jeho stretnutia s matkou neboli také časté, ale navštevovali ju jeden až dvakrát do roka, bol s ňou v telefonickom kontakte, matka cestovala za ním a mali spolu veľmi dobrý vzťah. To že deti mali so svojou matkou veľmi dobrý a živý vzťah potvrdili aj vypočutí svedkovia, ktorý potvrdili, že matka a deti sa pravidelne navštevovali, pomáhali si, u matky sa deti často stretávali a že matka tiež svoje deti pravidelne navštevovala.

Na základe týchto skutočností dospel súd k záveru, že protiprávnym konaním žalovaného s následkom smrti I. V., došlo k zásahu do osobnosti žalobcov 1 až 4, a to do ich práva na súkromie a rodinný život, pretože týmto zásahom došlo k pretrhnutiu ich rodinného zväzku s matkou, ku ktorej ich spájali sociálne, morálne, citové vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, čím došlo k nedovolenému zásahu do práva na súkromie žalobcov 1 až 4. Na základe uvedeného teda boli splnené predpoklady nároku žalobcov 1 až 4 na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 5T/22/2012 bola preukázaná vina žalovaného na dopravnej nehode zo dňa 8.6.2011, v dôsledku ktorej zomrela I. V., matka žalobcov 1 až 4, pričom bolo ustálené, že žalovaný porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c), písm. f) zákona NR SR č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, teda nevenoval sa dôsledne vedeniu motorového vozidla a sledovaniu premávky a nedal prednosť chodcoví. V dôsledku tejto dopravnej nehody spôsobenej žalovaným došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov 1 až 4 tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Žalobcovia tiež utrpeli citovú ujmu, spočívajúcu v pocitoch smútku, zúfalstva a šoku zo straty blízkej osoby.

Žalovaný v konaní namietal, že žalobcovia nesprávne uvádzali miesto, na ktorom matku navštevovali, keď najskôr uviedli, že matku navštevovali na F. ulici, pričom táto v čase smrti žila už na M. ulici. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že I. V. bývala na F. ulici do 30.6.2010, potom bývala so žalobkyňou 4 v ubytovni na M. ulici. Uvedenú nezrovnalosť žalobcovia odôvodnili tým, že na F. ulici nebohá bývala viac ako 20 rokov, preto im táto skutočnosť najviac utkvela v pamäti, pričom na M. ulicu sa presťahovala iba rok pred svojou smrťou. Súd mal za to, že žalobcovia pochopiteľne uviedli adresu, na ktorej matku najdlhšie navštevovali, z toho, že uviedli túto adresu nemožno vyvodit', že by svoju matku naozaj nenavštevovali, pretože aj svedkovia vypočutí v konaní potvrdili, že deti matku navštevovali aj na M. ulici. Žalovaný sa ďalej bránil tým, že žalobcovia už so svojou matkou nežili (okrem žalobkyne 4), majú svoje vlastné rodiny a neboli od nebohej finančne závislí. Tu súd poznamenáva, že preto, aby došlo k zásahu do súkromného a rodinného života, nie je rozhodujúce, či osoby žili v spoločnej domácnosti a či boli na sebe finančne závislé. Rozhodujúce je, či spoločne utvárali rodinné spoločenstvo založené na živých sociálnych, citových a morálnych väzbách, čo v danom prípade preukázané bolo. Obrana žalovaného spočívala tiež v tom, že žalobcovia nemohli naozaj utpieť takú ujmu, keď po smrti matky boli schopní sa zmobilizovať a žiadali od neho peniaze z poisťky na pohreb a ich oblečenie. Súd mal za to, že túto skutočnosť nemožno pričítať žalobcom na ľarchu, pretože je pochopiteľné, že neočakávanou smrťou matky im vznikli nepredvídateľné výdaje, ktoré zrazu bolo potrebné uhradiť. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa 4 spolu s manželom žalobkyne 1 a pravdepodobne ešte s jednou ďalšou osobou ženského pohlavia po pohrebe I. V. navštívili žalovaného. Uvedené potvrdili aj svedkovia C. M. a X. X., ale ako potvrdil sám žalovaný ako aj svedok U. V. a žalobkyňa 4, žalovaného navštívili v prvom rade preto, že dovtedy sa žalobcom žiadnym spôsobom neospravedlnil. Žalobcom vznikli náklady na pohreb, na ktoré si museli požičať peniaze, preto od žalovaného žiadali uhradenie pohrebného z jeho povinného zmluvného poistenia. Žalovaný sám potvrdil, že tento rozhovor prebiehal v klude, neboli tam žiadne hrozby, žalovaný im prisľúbil, že vec bude riešiť so svojou poisťovňou. Rovnako ďalšie návštevy a telefonáty sa týkali nárokov na úhradu nákladov na pohreb, keď poisťovňa na to, aby preplatila tieto náklady vyžadovala jednak právoplatné odsúdenie žalovaného v trestnom konaní ako aj predloženie príslušných dokladov. Z tohto dôvodu, došlo k pozdržaniu náhrady pohrebných nákladov, čo samozrejme mohlo žalobcom spôsobovať problémy, keďže s takýmito výdavkami nepočítali a ako uviedli, peniaze si museli požičať, teda ich aj vrátiť. To, že žalobcovia od žalovaného po pohrebe požadovali preplatenie pohrebných nákladov neznamená, že neutrpeli stratou matky ujmu, alebo že nedošlo k zásahu do ich súkromného a rodinného života, že neprežívali smútok a šok zo straty matky. Žalobcovia reagovali na nepredvídané náklady, ktoré im protiprávnym konaním žalovaného vznikli a ktoré bolo treba v tom čase uhradiť.

Žalovaný teda svojim protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách zasiahol do osobnostných práv žalobcov, a to do ich práva na súkromie a rodinný život. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu ich osobnosti, že žiadna z morálnych foriem zadostučinenia nie je postačujúca, preto sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v

peniazoch. Následkom protiprávneho konania žalovaného došlo v danom prípade k nenávratnej deštrukcii možnosti rozvoja medziľudských väzieb medzi žalobcami a ich matkou a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcov 1 až 4. Iba morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia nemôže odčiniť dopad protiprávneho konania žalovaného. Právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby. Porušením svojich povinností nedodržaním pravidiel cestnej premávky sa žalovaný dopustil zásahu do rodinného súkromia žalobcov 1 až 4. Trauma žalobcov je neodstrániteľná, preto je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcom vznikla, by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú. V danom prípade má súd za to, že nie je potrebné preukazovať, že došlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti žalobcov v spoločnosti, pretože to nie je obligatórnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcom v narušení súkromného a rodinného života. Jediným predpokladom je, že primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 je nepostačujúce, následok spočívajúci v znížení vážnosti osoby v spoločnosti je v § 13 ods. 2 uvedený len príkladom a nevzťahuje sa na zásahy do súkromného alebo rodinného života fyzickej osoby. Neoprávnený zásah do práva na súkromie totiž nemusí vždy vyvolať zníženie vážnosti alebo dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby v spoločnosti. Porušenie práva na súkromie treba odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného k nezvratnému a závažnému následku spočívajúcemu v smrti matky žalobcov. Žalobcovia 1 až 4 prišli o možnosť zachovávať s ňou sociálne a citové väzby, utrpeli i citovú traumu. Citová, morálna a sociálna ujma žalobcov bola v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného.

Určenie výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 OZ, je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t. j. jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy a jednak z okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľného zranenia matky žalobcov 1 až 4 pri dopravnej nehode a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u nich vyvolala. Zohľadnil väzby žalobcov 1 až 4 ku svojej matke, ako aj to, že išlo o nedbanlivostný trestný čin žalovaného, ktorý však žalovaný spáchal závažnejším spôsobom konania, keď porušil dve základné pravidlá cestnej premávky, a to povinnosť dôsledne sa venovať riadeniu vozidla a sledovať premávku a povinnosť dať prednosť chodcovi. Zároveň pri rozhodovaní o primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy bral do úvahy skutočnosť, že náhrada nemateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy a že žiadna suma priznaná súdom, nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to, aby nahradila život človeka.

Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal v prvom rade z toho, u ktorého zo žalobcov došlo k najzávažnejšiemu zásahu do jeho osobnostných práv, pričom dospel k záveru, že najväčšiu ujmu smrťou I. V. utrpela jej dcéra K. B., žalobkyňa 4, ktorá bola s matkou v každodennom kontakte, žili v spoločnej domácnosti, spoločne uhrádzali náklady na túto domácnosť, čiže okrem toho že išlo o vzťah matky s dcérou, boli aj spolužijúcimi osobami. Žalobkyňa 4 uviedla, že s matkou na sebe lipli, matka jej pomohla po smrti žalobkyninho manžela, mali sa radi a jej smrť ju veľmi zasiahla, čo sverne potvrdili všetci súrodenci. Ako primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne 4 súd ustálil sumu 8.000 eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti matky a zároveň spolužijúcej osoby žalobkyne 4 a dôsledky, ktoré táto strata u nej vyvolala. Súd tiež zohľadnil okolnosť, že žalobkyňa 4 je dospelou osobou, ktorá na matku nebola žiadnym spôsobom odkázaná a utrpela hlavne emociálnu ujmu zo straty každodenného kontaktu s blízkou osobou, keď žalobkyňa 4 nemá vlastnú rodinu a ako uviedla, matka jej bola najbližšou z celej rodiny. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy u ostatných žalobcov potom súd odvíjal od náhrady priznanej žalobkyni 4. Žalobkyniam 1 a 3 priznal túto náhradu obom v rovnakej výške, a to po 6.000 eur, keď tieto na rozdiel od žalobkyne 4 so svojou matkou už nežili v spoločnej domácnosti a majú aj svoje vlastné rodiny. Bolo však preukázané, že s matkou udržiavali dobré rodinné vzťahy, boli s ňou pravidelne v kontakte, často sa navštevovali, telefonovali si, matka bola pre obe žalobkyne 1 aj 3 morálnou oporou, radili sa s ňou a navzájom si pomáhali. Preto súd žalobkyniam 1 a 3 považoval za primerané priznať náhradu nemajetkovej ujmy každej po 6.000 eur, ktorá suma podľa názoru súdu zohľadňuje rozsah dôsledkov, ktoré strata matky u žalobkyní 1 a 3 vyvolala. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu 2, súd vychádzal predovšetkým z toho,

že v konaní boli rovnako ako u ostatných žalobcov preukázané dobré rodinné vzťahy žalobcu 2 a jeho rodiny s nebohrou, žalobca 2 žije od r. 1979 v Českej republike, čiže s matkou nebol v častom kontakte, navštevoval ju aj so svojimi deťmi či manželkou jeden až dvakrát do roka, matka tiež cestovala do Českej republiky za ním, bol s ňou v telefonickom kontakte. Avšak zo skutočnosti, že matka nečakane zomrela bol v šoku, matka mu chýba, už nemá dôvod cestovať za ňou na Slovensko a tým pádom už nie je ani v tak častom kontakte so svojimi ostatnými súrodencami, čiže došlo k spretrhaniu jeho väzieb k rodine na Slovensku. Vzhľadom na tieto dôsledky súd považoval za primeranú tejto ujme, výšku náhrady v sume 4.000 eur, ktorá je najnižšia zo všetkých súrodencov, keď bola zohľadnená frekvencia stretnutí žalobcu 2 s jeho matkou ako aj okolnosť, že jej smrťou žalobca 2 stratil možnosť udržiavať a rozvíjať s ňou dobrý rodinný vzťah. Preto súd uložil žalovanému zaplatiť ako náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni 1 sumu 6.000 eur, žalobcovi 2 sumu 4.000 eur, žalobkyni 3 sumu 6.000 eur a žalobkyni 4 sumu 8.000 eur, keď pri odstupňovaní výšky tejto náhrady u jednotlivých žalobcov zohľadnil všetky súvislosti posudzovaného prípadu, najmä závažnosť vznikutej ujmy u jednotlivých žalobcov, ako bolo uvedené vyššie.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku a konaní prevažne úspešným žalobcom priznal právo na plnú náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia. Žalobcovia sa v konaní domáhali priznania náhrady nemajetkovej ujmy v sumách žalobkyňa 1 vo výške 10.000 eur, žalobca 2 vo výške 10.000 eur, žalobkyňa 3 vo výške 10.000 eur a žalobkyňa 4 vo výške 12.000 eur. Rozhodnutím súdu bolo žalobcom priznaných žalobkyni 1 suma 6.000 eur, žalobcovi 2 suma 4.000 eur, žalobkyni 3 suma 6.000 eur a žalobkyni 4 suma 8.000 eur. Rozhodnutie o priznaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch bolo v danom prípade v zmysle § 136 O.s.p. predmetom voľnej úvahy súdu na základe zisteného skutkového stavu. Vzhľadom na to, súd aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. a žalobcom, i keď mali v konaní úspech len čiastočný, priznal plnú náhradu trov konania. Tarifnou hodnotou bola v danom prípade v súlade s ustanovením § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb suma 2.000 eur. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty je 91,29 eura, čo po znížení o 50 % podľa § 13 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z. predstavuje 45,64 eura. Hodnota jedného úkonu právnej služby za zastupovanie štyroch žalobcov potom je 4 x 45,64 eura, teda 182,56 eura. Žalobcom 1 až 4 súd priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia za 7 úkonov právnej služby: 1. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom po 182,56 eura, k tomu režijný paušál za rok 2012 po 7,63 eura, 2. písomné podanie žaloby po 182,56 eura, k tomu režijný paušál za rok 2013 po 7,81 eura, 3. účasť na pojednávaní dňa 18.3.2013 v trvaní 1 hod. 25 min. po 182,56 eura, k tomu režijný paušál za rok 2013 po 7,81 eura, 4. účasť na pojednávaní dňa 8.4.2013 v trvaní 1 hod. 35 min. po 182,56 eura, k tomu režijný paušál za rok 2013 po 7,81 eura, 5. písomné podanie odvolania po 182,56 eura, k tomu režijný paušál za rok 2013 po 7,81 eura, 6. účasť na pojednávaní dňa 12.11.2014 v trvaní 1 hod. 40 min. po 182,56 eura, k tomu režijný paušál za rok 2014 po 8,04 eura, 7. účasť na pojednávaní dňa 21.1.2015 v trvaní 2 hod. 25 min. po 2 x 182,56 eura, teda 365,12 eura, k tomu režijný paušál za rok 2015 po 8,39 eura, celkom teda za týchto sedem úkonov právnej služby 1.515,78 eura. Ďalej žalobcom patrí náhrada za stratu času ich právneho zástupcu podľa § 17 ods. 1 cit. vyhlášky za 1. cestu na pojednávanie dňa 18.3.2013 - Lučenec - Trnava a späť v trvaní 2x 2 hod. 11 minút, t. j. 9 x 13,01 eura = 117,09 eura, 2. cestu na pojednávanie dňa 8.4.2013 - Lučenec - Trnava a späť v trvaní 2x 2 hod. 22 minút, t. j. 9 x 13,01 eura = 117,09 eura, 3. cestu na pojednávanie dňa 12.11.2014 - Lučenec - Trnava a späť v trvaní 2x 2 hod. 22 minút, t. j. 9 x 13,01 eura = 117,09 eura, 4. cestu na pojednávanie dňa 21.1.2015 - Lučenec - Trnava a späť v trvaní 2x 2 hod. 22 minút, t. j. 9 x 13,01 eura = 117,09 eura, tak ako si žalobcovia uplatnili, teda celkom za náhradu za stratu času 468,36 eura. Ďalej žalobcom patrí náhrada cestovného podľa § 15 písm. a) cit. vyhlášky v spojení so z. č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách, a to za použitie motorového vozidla Honda CR-V právny zástupcom žalobcov, so spotrebou 6,7 l na 100 km na cestu na pojednávania na trase Lučenec - Trnava a späť t. j. 2 x 198,93 km = 397,86 km 1. dňa 18.3.2013 - v sume 110,57 eura, 2. dňa 8.4.2013 - v sume 110,21 eura, 3. dňa 12.11.2014 - v sume 107,22 eura, 4. dňa 21.1.2015 - v sume 105,15 eura, spolu cestovné predstavuje 433,15 eura. Spolu tak náhrada trov právneho zastúpenia predstavuje sumu spolu (1.515,78 eura + 468,36 eura + 433,15 eura) 2.417,29 eura, k tomu 20% DPH je 483,46 eura, čo spolu predstavuje sumu 2.900,75 eura. S poukazom na ustanovenie 160 ods. 1 O.s.p., súd zaviazal žalovaného zaplatiť náhradu trov konania do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetné trovy je žalovaný povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalobcov podľa § 149 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný prostredníctvom právnej zástupkyne, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu

a nedostatočne zistil skutkový stav a súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. Poukázal na znenie § 13 Občianskeho zákonníka, kedy súd môže priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, jej výška však nie je limitovaná a je dôležité prihliadať na to, či dopravná nehoda bola spôsobená úmyselnou vinou, či nedbanlivostným konaním žalovaného tak, ako to bolo v danom prípade. Súd síce mohol určiť výšku náhrady podľa svojej úvahy avšak táto by mala podliehať hodnoteniu. Žalovaný prejavil sústrasť a smútok nad smrťou I. V., čo opakovane predniesol na pojednávaniach dňa 21.01.2015 a 18.03.2013. Na následky tejto tragickej udalosti trpí nespavosťou, má psychické problémy, ktoré vyústili až diagnostikou rakoviny. Záujem o zdravie matky žalobcov prejavil i tým, že manželka navštívila niekoľkokrát I. V. počas hospitalizácie, informovala sa na jej zdravotný stav. Nesprávne súd dospel k záveru, keď výšku nemajetkovej ujmy určil tak ako v rozsudku, pretože nebol preukázaný mimoriadny zásah do osobnostných práv žalobcov, neboli preukázané žiadne mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky žalobcov po smrti I. V.. Podľa tvrdení žalobcov mala I. V. so svojimi deťmi citové väzby, avšak nie nadštandardné. Jedine svedkyňa Andrea U. mohla hodnotiť tieto vzťahy, pretože nebola v príbuzenskom vzťahu, teda mohla sa objektívne vyjadriť a sama uviedla, že vzťahy s matkou mali dobré avšak nie nadštandardné. Žalobca 2/ sa stretával s matkou jedenkrát ročne a svedok U. X., ktorý navštevoval zomrelú jedenkrát do mesiaca uviedol, že syn U. prišiel za matkou za nejakých 5 - 7 rokov, čo deklaruje podľa odvolateľa skutočnosť, že späťosť rodiny cez matku nemala až takú intenzitu, ako súd konštatoval. Žalobkyňa 4/, ktorá žila s matkou v spoločnej domácnosti sa plnohodnotne zapojila do života, našla si priateľa, s ktorým žije v súčasnosti. Prvostupňový súd teda nesprávne dospel na základe vykonaných dôkazov k skutkovým zisteniam uvedeným v odôvodnení rozsudku, ktoré neodôvodňujú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v tak vysokých sumách ako určil prvostupňový súd. Smrť matky žalobcov nemala výrazne nepriaznivé následky na ich zdravotný stav, nič sa nezmenilo na ich spoločenskom a pracovnom postavení. Súd nevzal do úvahy vek žalovaného a jeho postavenie a jeho pomery. Pretože žalovaný je dôchodcom a iný príjem ako starobný dôchodok vo výške 497,30 eur nemá, jeho príjem je teda nevýrazný a vyčíslenie nemajetkovej ujmy v sume 24.000,- eur považuje za vysoké a neprimerané, fakticky mu to bude znemožňovať jeho ďalší život. Žalovaný bol za spáchaný trestný čin riadne odsúdený. Žalobcom sa niekoľkokrát ospravedlnil a poskytol súčinnosť pri náhrade škody poukazovaný poisťovňou. Súd neodôvodnil ako dospel k sume 4.000,- eur pre žalobcu 2/, ktorý sa s matkou stretával len sporadicky, ako dospel k záveru, že primeranou sumou náhrady pre žalobkyňu 1/ a 3/ je suma 6.000,- eur, keďže obe žalobkyne pokračovali v riadnom vedení pracovného, súkromného života, ich oporou boli manželia a deti. Nič z vykonaných dôkazov nenasvedčuje tomu, že by sa ich život zmenil natoľko, aby boli dlhodobo neschopný bežného života. Súd nebral do úvahy skutočnosť, že žalobcovia neboli na poškodenú odkázaní výživou, výchovou ani inou starostlivosťou, mali vlastné rodiny a citové väzby na partnerov a svoje deti už desiatky rokov, žalobcovia sú plnoletí, majú svoje rodiny. Súd nevzal do úvahy vek a postavenie žalobcov, ktorí sú samostatní, zárobkovo činní a schopní sa o seba postarať. Žalovaný považuje za preukázané, že nedošlo k takému intenzívnemu zásahu do osobnostných práv, práva na súkromný a rodinný život a práv na ochranu osobnosti žalobcov pri ktorom by bolo potrebné žalobcu zaviazat' na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, ako to bolo v rozsudku. Súd zároveň nesprávne zaviazal žalobcu na náhradu trov konania v plnej výške, keďže žalobca mal úspech len čiastočný, poukázal na znenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ďalej „O.s.p.“), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a) a d) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený min. 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

Predmetom konania na súde prvého stupňa bol nárok žalobcov 1 až 4 na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že protiprávnym konaním žalovaného následkom ktorého zahynula ich matka, došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov, konkrétne do ich práva na súkromie a rodinný život.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na odvolacie dôvody uplatnené žalovaným, bolo prioritne posúdiť, či sa prvostupňový súd správne vysporiadal s otázkou výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcami tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Navyiac je nutné zdôrazniť, že odvolateľ v odvolaní neuvádza žiadne nové zásadné skutkové či právne argumenty než tie, s ktorými sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal už súd prvého stupňa.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. je daný v prípade, ak v konaní došlo k vadám, uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. Ide o také vady konania alebo rozhodnutia, ktoré majú za následok zrušenie prvostupňového rozhodnutia. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia i konania, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo dospel k záveru, že v konaní sa nevyskytli také vady, ktoré by boli dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 O.s.p., preto odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. nie je daný.

Odvolací súd poukazuje na to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., nakoľko dáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky relevantné skutkové a právne otázky.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. spočíva v nesprávnych skutkových zisteniach a týka sa skutkových zistení, na základe ktorých súd posúdil vec po právnej stránke a ktoré sú nesprávne v tom zmysle, že nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 132 až § 135 O.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývajú ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním náležite zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli a prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za konania vyšli najavo. Vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p.; t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach a pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci.

Rozhodnutiu súdu prvého stupňa teda nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu a ani to, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplývajú a ani nevyšli za konania najavo, aby opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo, žeby v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne aby výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135 O.s.p. alebo, aby na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne interpretoval.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že nie je dôvodne uplatnené ani ďalší odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.

K odvolacím argumentom žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

Odvolací súd je zhodne so súdom prvého stupňa toho názoru, že v danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je i rodinný život, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmov, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, takže primeraným zadosťučinením v danom prípade je i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej

nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Obč. zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom, ide o najbližších príbuzných, manžela, deti, rodičov (porovnaj napr. rozsudok NS ČR zo dňa 28.02.2005 sp. zn. 30 Cdo 1678/2004, ako aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009 a 1 Cdo 77/2009, 3 Cdo 228/2012).

V prípade neoprávneného zásahu do týchto práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 Obč. zákonníka v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu.

Súd prvého stupňa dôsledne pristúpil k skúmaniu podmienok a kritérií pre priznanie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, vychádzajúc zo závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy, ako aj okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Na základe zisteného skutkového stavu súd ustálil, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zaviniel žalovaný došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov 1 až 4, detí nebohej I. V. tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, do ich práva udržiavať a rozvíjať vzťah so svojou matkou, pričom následky protiprávneho zásahu žalovaného sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V dôsledku tragickej smrti matky žalobcov 1 až 4 následkom dopravnej nehody, došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovanej matky, čím sú žalobcovia do budúcnosti ochudobnení o rodinný život s ňou, utrpeli citovú stratu, keď deti - žalobcovia 1 až 4 stratili blízkosť svojej matky, lásku a radosť s ňou prežívanú. Zároveň utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v neprijemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti svojej matky. Všetci žalobcovia boli v čase smrti ich matky už dospelými osobami, neboli od svojej matky finančne závislí, neboli na ňu odkázaní výživou. Žalobcovia 1 až 3 so svojou matkou už nežili v spoločnej domácnosti, majú svoje vlastné rodiny a deti. S nebohcou I. V. žila v spoločnej domácnosti už len žalobkyňa 4, a to najskôr na F. ulici a po predaji bytu v bytovni na M. ulici. Žalobcovia potvrdili, že stratou matky najviac utrpela práve žalobkyňa 4. Žalobkyňa 4 so svojou matkou žila odvtedy, čo jej zomrel manžel, matka jej pomohla prekonať toto ťažké obdobie. S matkou spoločne hospodárili, platili nájomné a potreby domácnosti. Žalobkyňa 4 bola podľa svojho vyjadrenia, vyjadrení ostatných súrodencov a svedkov na matku najviac citovo naviazaná, veľmi si rozumeli a boli si blízke. Žalobkyňa 4 uviedla, že nehoda matky ju tak zasiahla, že musela brať lieky na upokojenie, smrť matky prežívala ťažko, matka jej stále veľmi chýba a s jej smrťou sa nevie vyrovnáť. Žalobkyňa 1 uviedla, že s matkou mala veľmi dobrý vzťah, pravidelne sa navštevovali, každý týždeň, často si telefonovali. Z dokazovania vyplynulo, že boli v častom a bezprostrednom kontakte, ich vzťah bol veľmi dobrý, radili si, pomáhali si, mali sa radi. Žalobkyňa 1 uviedla, že po smrti matky sa jej život zmenil aj v tom smere, že počas jej života sa všetky deti stretávali spoločne v domácnosti matky, čo už teraz nie je možné. Po smrti matky musela brať žalobkyňa 1 utlmujúce lieky, bola týždeň práceneschopná. Matka bola podľa nej tmelom rodiny, pretože otec im zomrel už dávnejšie, po jeho smrti zostali na seba veľmi naviazaní. Do dnešného dňa sa žalobkyňa 1 so stratou matky nevyrovнала. Žalobkyňa 3 v konaní uviedla, že so svojou matkou mala mimoriadne dobrý vzťah, pravidelne sa navštevovali, vymieňali si recepty a pečené veci, keďže ich matka bola dobrou kuchárkou. Žalobkyňa 3 uviedla, že po smrti otca, matka všetky deti sama vychovala, postarala sa o ne, držala pokope celú rodinu. Smrť matky žalobkyňa 3 veľmi ťažko znášala, nebola práceneschopná, ale bola asi týždeň doma na dovolenke. Na matku stále myslí, po jej smrti sa im rodina vlastne rozpadla, pretože sa súrodenci stretávajú už len na cintoríne. Matka pre ňu znamenala všetko, mohli sa o všetkom porozprávať, dodávala jej vo všetkom silu, podporovala ju aj v starostlivosti o chorú svokru. Matku brávali na výlety, chodievali spolu aj za bratom do Českej republiky, brávali ju na spoločné nákupy. U matky sa všetci stretávali, ako aj ich deti, a to hocikedy či bol víkend alebo pracovný deň. Matka bola záchytný bod pre rodinu, vždy sa na ňu mohli vo všetkom obrátiť. Žalobkyňa 3 uviedla,

že so smrťou matky sa vyrovnáť nedá, stále jej chýba. Žalobca 2 uviedol, že v spoločnej domácnosti s matkou nežije od roku 1979, odkedy žije v Českej republike. S matkou však bol v pravidelnom kontakte, chodieval jeden až dvakrát ročne na Slovensko, jeho deti chodili k jeho matke na prázdniny a matka ich navštevovala v Českej republike, pričom sa u nich zvykla zdržať asi týždeň. S matkou si najskôr písali listy, neskôr telefonovali. Zo smrti matky bol žalobca 2 šokovaný, matka mu chýba, mali spolu veľmi dobrý vzťah, uviedol, že tu ešte mohla s nimi byť. Po smrti matky už nemá dôvod na Slovensko cestovať, iba na dušičky. So sestrami je v kontakte cez telefón. To že žalobcovia mali so svojou matkou veľmi dobrý a živý vzťah potvrdili aj vypočutí svedkovia.

Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcom vznikla, by na jeho mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného k nezvratnému a závažnému následku spočívajúcemu v smrti matky žalobcov. Žalobcovia prišli o možnosť zachovávať s ňou sociálne a citové väzby, utrpeli i citovú traumu. Citová, morálna a sociálna ujma žalobcov bola v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného. Určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 OZ je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy správne vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 OZ, t.j. jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy a jednak z okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy správne prihliadal predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľného zranenia matky žalobcov pri dopravnej nehode a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u neho vyvolala. Následkom protiprávneho konania žalovaného došlo v danom prípade k nenávratnej deštrukcii možnosti rozvoja medziľudských väzieb medzi žalobcami a ich matkou a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcu, práva na jeho súkromie a rodinný život. Iba morálne zadostučinenie vo forme ospravedlnenia nemôže odčiniť dopad protiprávneho konania žalovaného.

Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľného zranenia matky žalobcov 1 až 4 pri dopravnej nehode a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u nich vyvolala. Zohľadnil väzby žalobcov 1 až 4 ku svojej matke, ako aj to, že išlo o nedbanlivostný trestný čin žalovaného, ktorý však žalovaný spáchal závažnejším spôsobom konania, keď porušil dve základné pravidlá cestnej premávky, a to povinnosť dôsledne sa venovať riadeniu vozidla a sledovať premávku a povinnosť dať prednosť chodcovi. Zároveň pri rozhodovaní o primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy bral do úvahy skutočnosť, že náhrada nemateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy a že žiadna suma priznaná súdom, nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to, aby nahradila život človeka. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal v prvom rade z toho, u ktorého zo žalobcov došlo k najzávažnejšiemu zásahu do jeho osobnostných práv, pričom dospel k záveru, že najväčšiu ujmu smrťou I. V. utrpela jej žalobkyňa 4, ktorá bola s matkou v každodennom kontakte, žili v spoločnej domácnosti, spoločne uhrádzali náklady na túto domácnosť, čiže okrem toho že išlo o vzťah matky s dcérou, boli aj spoluživými osobami. Žalobkyňa 4 uviedla, že s matkou na sebe lipli, matka jej pomohla po smrti žalobkyninho manžela, mali sa radi a jej smrť ju veľmi zasiahla, čo sverne potvrdili všetci súrodenci. Ako primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne 4 súd ustálil sumu 8.000 eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti matky a zároveň spoluzijúcej osoby žalobkyne 4 a dôsledky, ktoré táto strata u nej vyvolala. Súd tiež zohľadnil okolnosť, že žalobkyňa 4 je dospelou osobou, ktorá na matku nebola žiadnym spôsobom odkázaná a utrpela hlavne emociálnu ujmu zo straty každodenného kontaktu s blízkou osobou, keď žalobkyňa 4 nemá vlastnú rodinu a ako uviedla, matka jej bola najbližšou z celej rodiny. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy u ostatných žalobcov potom súd odvíjal od náhrady priznanej žalobkyne 4. Žalobkyniam 1 a 3 priznal túto náhradu obom v rovnakej výške, a to po 6.000 eur, keď tieto so svojou matkou už nežili v spoločnej domácnosti a majú aj svoje vlastné rodiny. Bolo však preukázané, že s matkou udržiavali dobré rodinné vzťahy, boli s ňou pravidelne v kontakte, často sa navštevovali, telefonovali si, matka bola pre obe žalobkyne 1 aj 3 morálnou oporou, radili sa s ňou a navzájom si pomáhali. Preto súd žalobkyniam 1 a 3 považoval za primerané priznať náhradu nemajetkovej ujmy každej po 6.000 eur, ktorá suma podľa názoru súdu zohľadňuje rozsah dôsledkov, ktoré strata matky u žalobkyň 1 a 3 vyvolala. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu 2, súd vychádzal predovšetkým z toho, že v konaní boli preukázané dobré rodinné vzťahy žalobcu 2 a jeho rodiny s nebohrou, žalobca 2 žije od r. 1979 v Českej republike, čiže s matkou nebol v častom kontakte, navštevoval ju aj so svojimi deťmi či manželkou jeden až dvakrát do roka, matka tiež cestovala do Českej republiky za ním, bol s ňou v telefonickom kontakte.

Avšak zo skutočnosti, že matka nečakane zomrela bol v šoku, matka mu chýba, už nemá dôvod cestovať za ňou na Slovensko a tým pádom už nie je ani v tak častom kontakte so svojimi ostatnými súrodencami, čiže došlo k spretrhaniu jeho väzieb k rodine na Slovensku. Vzhľadom na tieto dôsledky súd považoval za primeranú tejto ujme, výšku náhrady v sume 4.000 eur, ktorá je najnižšia zo všetkých súrodencov, keď bola zohľadnená frekvencia stretnutí žalobcu 2 s jeho matkou ako aj okolnosť, že jej smrťou žalobca 2 stratil možnosť udržiavať a rozvíjať s ňou dobrý rodinný vzťah.

K námietkam odvolateľa, ktorí považuje výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za neprimeranú, odvolací súd dodáva, že je takmer nemožné vyčíslieť hodnotu straty ľudského života v peňažnej forme, preto jedinou možnosťou je v rámci voľnej úvahy súdu a v rámci zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutkových okolností, dospieť k primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy. Tak ako bolo uvedené vyššie, súd prvého stupňa zodpovedne a dostatočne zistil, posúdil a vyhodnotil rozhodujúce skutkové okolnosti daného prípadu a dospel k správne mu záveru o výške náhrady nemajetkovej ujmy.

Čo sa týka otázky primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a rozhodovacej praxe súdov, odvolací súd príkladmo poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 185/2011 zo dňa 14.03.2012, v ktorom dovolací súd odmietol dovolanie, čím potvrdil správnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré poškodenému priznali náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120.000,- Eur, a to z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody. Preto aj v kontexte takéhoto rozhodnutia nemožno považovať priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 24.000,- Eur pri úmrtí matky žalobcov za neprimerané.

Podľa odvolateľa súd nesprávne zaviazal žalobcu na náhradu trov konania v plnej výške, keďže žalobca mal úspech len čiastočný, poukázal na znenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania; súd podľa neho prizná účastníkovi konania plnú náhradu trov konania, i keď mal vo veci len čiastočný úspech, v troch prípadoch: 1. ak účastníkov neúspech v pomere k úspechu v konaní bol nepatrný, 2. ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku a 3. ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu.

Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy iba pri rozhodnutiach, ktoré zaväzujú na plnenie, a z nich iba pri tých, ktorými sa rozhoduje o výške plnenia. Súčasne musí byť splnená aj podmienka druhá, ktorou je závislosť vyčíslenia plnenia buď od znaleckého posudku, alebo od úvahy súdu.

Rozhodnutie o priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisí od úvahy súdu v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p. (pozri uznesenie Ústavného súdu SR z 15.12.2009, sp. zn. II. ÚS 418/09-22, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23.2.2011 sp. zn. 5 MCdo 7/2010).

S poukazom na vyššie uvedené východiská nie je dôvodná odvolacia námietka týkajúca sa nesprávneho postupu súdu prvého stupňa o náhrade trov konania.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd potom rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania vecne správny s použitím § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní boli plne úspešní žalobcovia a preto im v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnému žalovanému. Keďže ale žalobcovia si právo na náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnili nebola im náhrada trov odvolacieho konania priznaná.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.